

veterinària

Actualitat

Celebrades a Palma unes jornades 'One Health', organitzades pel Col·legi de Veterinaris i l'Acadèmia Mèdica Balear

Actualitat

Organitzada la sisena edició del Congrés Veterinari d'Eivissa, dedicat a la dermatologia i oncologia cutània

Actualitat

Jornada informativa del COVIB amb els municipis de Balears sobre la Llei de protecció dels drets i benestar dels animals

La revista compleix 100 números d'actualitat veterinària i milers d'històries

GLOBAL-IDENT™

XS 1.4

¿Quién es el próximo?

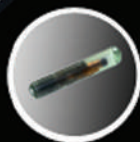
Yo!

Yo!

Yo!

MICROCHIP PARA LOS ANIMALES MÁS PEQUEÑOS

- **Aguja mas fina y afilada.**
Excelente penetración cutánea.
- **Inyector Ergonomico.**
Fácil manejo y aplicación.
- **Esterilización médica.**
De acuerdo a los estandares ISO 11135-1 & 11607

azasa

Pioneros en sistemas de trazabilidad y bienestar animal.

4 Avepa: Conveni de col·laboració AVEPA-COVIB

5 Seguretat alimentària: La seqüenciació genòmica de microorganismes responsables de brots de malalties transmeses per aliments

6 Formació: Curs de peritatge veterinari · Curs de seguretat alimentària

7 Actualitat: Jornada per a veterinaris d'explotació sobre el RD de sanitat animal

8 Perfil col·legial: Jordi Masip Guiu

10 Portada: La revista 'Veterinària' compleix 100 números

11 Actualitat: Assemblea general ordinària del COVIB

12 Actualitat: La RAMIB reconeix el Col·legi amb la cèdula fundacional per la seva col·laboració

13 Actualitat: Reunió amb la FELIB

14 Actualitat: El COVIB i l'Acadèmia Mèdica Balear organitzen una jornada tècnica sobre 'One Health'

16 Actualitat: Els veterinaris, al costat de la pagesia i les seves reivindicacions

17 Actualitat: El Congrés Veterinari d'Eivissa arriba a la sisena edició

18 Els nostres centres: Veterclínic Artà

20 IRFAP: Avaluació genètica per als caràcters de pesos i creixement a la raça ovina menorquina

22 Actualitat: Es reinicien les xerrades escolars sobre tinença responsable

23 Col·legi · Art al COVIB

Una sola salut, una revista centenària

Estam molt satisfets d'haver pogut organitzar a Mallorca, juntament amb l'Acadèmia Mèdica Balear, les primeres jornades 'One Health', aquest passat abril, en les quals participaren un ventall d'expertes i experts en matèria de salut humana, animal i ambiental. Professionals de la medicina, la veterinària i la biologia ens donaren el seu punt de vista sobre els principals aspectes a tractar respecte d'aquest enfocament que ha de regir les polítiques sanitàries mundials.

La jornada es plantejà com un punt de partida per fer feines d'una manera més pràctica baix aquest enfocament ja que consideràvem que, fins ara, tot havia estat molt conceptual i el més complicat de vegades és entrar en aspectes concrets. Una de les conclusions a les que hem arribat és la importància de tenir més fòrums com aquest que posin en contacte a professionals del sector, al marge del paper fonamental que juga la comunicació i la formació entre professionals i cap a la societat. A la revista hi trobareu una doble pàgina de les jornades.

Parlant de la revista, teniu a les vostres mans un número molt especial de **veterinària**: el número 100. És una fita mala d'assolir per a una publicació en paper en el món digital i de la immediatesa. Hi trobareu un article resumint els orígens i recorregut de la revista (que ni tan sols la Covid-19 aturà), al marge d'un grapat d'informacions que s'han produït al llarg d'aquests primers mesos de 2024, amb la intervenció o participació del Col·legi.

L'assemblea general, la celebració de la jornada informativa per a veterinaris d'explotacions, l'organització del Congrés veterinari d'Eivissa, que en el moment de tancament de la revista encara no s'havia celebrat (segur que va anar bé)... i també les seccions fixes que trimestralment, més o manco, trobeu en aquestes pàgines, com Avepa, seguretat alimentària, art al COVIB gràcies a l'irreductible Toni Perelló, el reportatge de l'IRFAP, etc.

Des del comitè de redacció fem una crida a una major participació per part dels col·legiats i les col·legiades en la configuració de la revista. Tenim les portes obertes per a les vostres col·laboracions, siguin casos clínics, articles tècnics o opinions. Mentrestant, continuarem treballant perquè aquesta criatura pugui seguir celebrant números... i anys.

veterinària 100

Edita: Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears (COVIB). **Direcció veterinària:** Jesús Martínez. **Direcció periodística:** Joan Sans (Dirkom). **Consell editorial:** Lluís Riera, Jorge Cañellas, Manuel Ruiz, Tomeu Martí i Iván Plasencia. **Fotografia:** Jaime Reina. **Maquetació:** G. Domenici. **Publicitat:** COVIB (Av. Comte de Sallent, 2, Principal A i B - Tel: 971 71 30 44/49). **Impressió:** Imprenta Mediterráneo. **Dipòsit legal:** PM-495-2013

El Comitè de Redacció recorda als col·laboradors de la revista que poden utilitzar tant el català com el castellà en l'elaboració dels seus articles. Veterinària no es fa responsable ni s'identifica amb les opinions que els seus col·laboradors expressen a través dels treballs publicats. Reservats tots els drets. Prohibida la reproducció total o parcial de qualsevol informació gràfica o escrita per qualsevol mitjà sense el permís escrit del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears.

AVEPA firma un nuevo convenio de colaboración con el COVIB para el impulso de la especialización veterinaria, y la difusión de los Acreditados AVEPA que ejercen en las Islas Baleares

El presidente de AVEPA, Jordi Giné, y el presidente del COVIB, Ramón García, firmaron el pasado 4 de abril, en la sede del Colegio Oficial de veterinarios de las Islas Baleares, un convenio de colaboración que favorecerá la promoción y desarrollo del proceso de acreditación AVEPA en especialidades veterinarias entre los clínicos de pequeños animales de las Islas baleares. El convenio firmado contempla, entre otros, la promoción, publicación y difusión por parte del Colegio Balear del proyecto de acreditación en especialidades veterinarias de AVEPA y el reconocimiento de los acreditados de AVEPA en Baleares, siendo un paso clave para dar respuesta a la demanda tanto de los propietarios de los animales de compañía como de los propios veterinarios de nuestro sector, de poder identificar a los profesionales que han demostrado una formación y experiencia clínica específica y comprobada en las distintas especialidades veterinarias.

Tanto el presidente de AVEPA como el presidente del Colegio de Veterinarios de Baleares coincidieron en la importancia estratégica que tiene dentro de los objetivos de la profesión el definir mediante criterios profesionales y experimentados como los que está promoviendo AVEPA esta especialización veterinaria en el ámbito de los animales de compañía.

Este acuerdo se suma al ya establecido en la misma línea de cooperación con el Consejo Gallego de Colegios Veterinarios, el Consejo Catalán de Colegios Veterinarios, el Consejo Regional de Colegios de Veterinarios de Canarias, el Consejo Andaluz de Colegios Oficiales de Veterinarios, el Colegio de Veterinarios de Madrid, el Colegio de Veterinarios de Valencia,

>>> Este reconocimiento es un paso clave para dar respuesta a la demanda de poder identificar a los profesionales que han demostrado una formación y experiencia clínica específica y comprobada en las distintas especialidades veterinarias.

el Colegio Oficial Veterinario de Cantabria y el Colegio de Veterinarios de la región de Murcia.

Estos consejos y colegios que reconocen y apoyan el proceso de acreditación de AVEPA abarcan ya aproximadamente el 80% de los clínicos de animales de compañía de España, apoyando a la más que consolidada implantación de esta acreditación en nuestro país. En la reunión posterior se discutieron las próximas colaboraciones de AVEPA con el Colegio en materias de formación de los clínicos de pequeños animales en las Baleares, y se comentaron los resultados del reciente estudio AVEPA sobre la percepción del impacto de la Acreditación en Especialidades de AVEPA, en el desarrollo de la veterinaria en España. Actualmente, AVEPA se encuentra en conversaciones muy adelantadas para llevar a cabo acuerdos similares con otras organizaciones colegiales veterinarias para la ampliación de estos a otras áreas geográficas en las cuales sus acreditados estén ejerciendo su actividad clínica.

La secuenciación genómica de microorganismos responsables de brotes de enfermedades transmitidas por alimentos

Todos los organismos y seres vivos tienen un único código genético, o genoma, compuesto por 4 tipos de nucleótidos (A: adenina, G: guanina, C: citosina y U: uracilo). El número y el orden en el que se encuentran determinan dicho código.

La secuenciación genómica completa (en inglés WGS, whole genome sequencing) es un procedimiento laboratorial que sirve para determinar el orden de los nucleótidos y, por lo tanto, identificar su genoma.

El procedimiento consta de las siguientes fases:

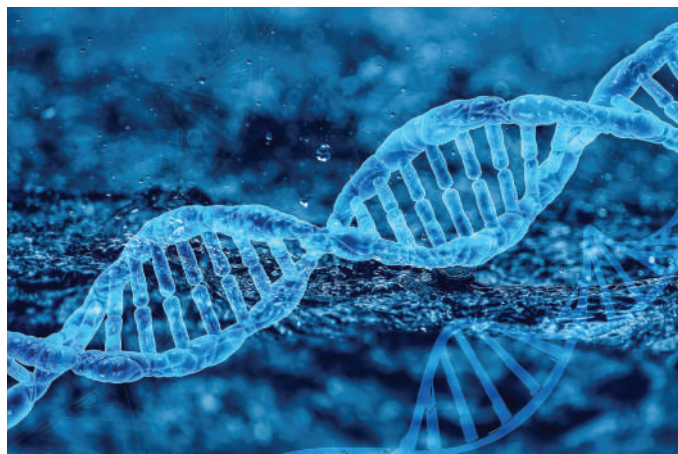
- 1. Extracción del ADN:** de un cultivo en laboratorio las bacterias son aisladas y tratadas para que liberen su ADN y sea purificado;
- 2. Corte del ADN:** el ADN es cortado en fragmentos pequeños de una determinada longitud;
- 3. Preparación de la "librería" de ADN:** a través de una reacción en cadena de la polimerasa, o PCR, se fabrican multitud de copias de cada fragmento.
- 4. Secuenciación de la "librería" de ADN:** la librería es introducida en un secuenciador, que determina el orden de los nucleótidos en cada fragmento de ADN, dando como resultado lecturas de ADN.
- 5. Análisis bioinformático:** con programas informáticos las lecturas de ADN son colocadas en orden, como si de un puzzle se tratara, y el genoma es reconstruido e identificado.

La secuenciación genómica completa constituye una herramienta indispensable para poder vincular un brote de una enfermedad transmitida por alimentos con la fuente de origen, ya sea un alimento en concreto o ya sea con el entorno de producción de un establecimiento alimentario. Permite saber con plena seguridad si 2 bacterias, por ejemplo, una aislada en un alimento y otra aislada en una persona enferma, son las mismas.

Aunque ya se vienen usando desde hace años diversas técnicas de tipificación molecular para poder identificar específicamente una cepa bacteriana y poderla comparar con otra, como pueden ser el serotipado, el fagotipado, la electroforesis en campo de gel pulsado (PFGE) y la técnica del análisis de secuencias repetitivas en tándem (MLVA), la secuenciación genómica completa constituye la herramienta más precisa. Se dice que comparar 2 aislados bacterianos con la técnica PFGE es como comparar 2 libros por el tamaño de sus capítulos. En cambio, usando la WGS es comparar 2 libros comparando cada una de sus letras.

En este sentido en 2019 la Comisión europea requirió a la Autoridad Europea de Seguridad Alimentaria (EFSA) y al Centro Europeo de Prevención y Control de Enfermedades (ECDC), la creación de 2 sistemas para recoger y analizar la información de la secuenciación genómica en 2 sistemas interoperables entre sí. La EFSA es la encargada de recoger la información en aislados de Salmonella entérica, Listeria monocytogenes y Escherichia coli, incluidos los E. coli STEC de alimentos, piensos, animales, y entornos de producción de establecimientos alimentarios, y el ECDC de los aislados en humanos.

En respuesta a este mandato la EFSA ha desarrollado la aplicación y base de datos EFSA One Health WGS System que interopera con su correspondiente del ECDC que es la ECDC Molecular Typing

System. Entre ambas aplicaciones es posible el intercambio de información y su análisis con el objetivo de identificar clusters, o agrupaciones de muestras estrechamente relacionadas genéticamente.

En el caso de la Listeria monocytogenes el uso de la WGS es determinante, ya que pueden identificarse brotes con solamente 2 personas afectadas, no teniendo más en común que haber consumido un mismo alimento contaminado. Poder determinar que han sido afectadas por el mismo tipo de Listeria supone que ésta puede haber venido transmitida por el mismo origen, por ejemplo, por el mismo alimento o por el mismo entorno de producción contaminado de un establecimiento alimentario. Por lo tanto, la WGS contribuye de manera extraordinaria a identificar brotes de enfermedades transmitidas por alimentos y poner remedio de manera eficaz y rápida a su difusión, así como su prevención.

Más información puede obtenerse en:

<https://www.efsa.europa.eu/en/topics/topic/molecular-typing>

JESÚS MARTÍNEZ

Veterinario del Servicio de Seguridad Alimentaria de la Conselleria de Salut

Formació al Col·legi sobre seguretat alimentària en indústries càrnies

El COVIB organitzà els passats dies 4 i 5 de març a la seu social un curs sobre seguretat alimentària en indústries càrnies dirigit a veterinaris. La doble jornada, també emesa en va ser impartida per Raúl Sánchez Guerra, llicenciat en Veterinària per la facultat de Saragossa i actualment cap de secció en la Conselleria de Sanitat a Castella la Manxa. Ha desenvolupat tota la seva carrera professional en l'àmbit de la seguretat alimentària i compta amb experiència impartint cursos sobre aquest tema i especialment sobre la seguretat dels productes carnis.

Xerrada 'on line' sobre la poc coneguda especialitat del peritatge veterinari

El COVIB organitzà a finals de febrer una xerrada gratuïta sobre el peritatge veterinari, un camp de la professió un tant desconegut per a un gran número de col·legiats. La xerrada, emesa

en línia, va ser impartida per Jose Gutiérrez, el coordinador de Lexvet, associació de veterinaris especialitzats en legislació. L'associació és la responsable de la formació en Perícia Veterinària contra el maltractament animal, desenvolupada des del Col·legi oficial de Veterinaris de Màlaga, que ha signat convenis de col·laboració amb altres col·legis per implementar la figura del perit veterinari en l'àmbit administratiu, civil i penal.

La perícia veterinària té un camp d'actuació ampli. Es tendeix a comparar aquesta activitat professional amb la medicina forense o els perits mèdics, quan l'activitat professional veterinària ofereix altres camps de peritatge, com són la salut alimentària i el medi ambient, a més de la salut i el benestar animal, o el seu maltractament.

La falta de titulació específica en aquesta especialitat genera desconeixement en la societat i en la pròpia professió, un fet que des de la vocalia de formació del COVIB es va voler treballar amb aquesta xerrada.

BUFETE ANTONIO FONT

Abogados
Economistas
Graduados sociales
Asesoría Laboral y Tributaria

PROFESIONALIDAD,
EXPERIENCIA
Y COMPROMISO.

Colaborador del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears

www.bufeteantoniofont.com | La Rambla, 17. 07003 Palma

Organitzada a la UIB una jornada tècnica sobre veterinaris d'exploació

Es recollí la preocupació del sector davant la imminent entrada en vigor del Reial Decret 364/2023 pel qual s'estableixen les bases de desenvolupament de la normativa de la UE de sanitat animal

El pròxim mes de maig entra en vigor el Reial decret 364/2023, que estableix les bases de desenvolupament de la normativa de la UE de sanitat animal. La Norma recull el contingut mínim del pla sanitari integral de les explotacions ramaderes, estableix la freqüència mínima de les visites zoonosànitàries i l'obligatorietat de disposar d'un veterinaris d'exploació en bona part de les explotacions ramaderes, i assigna tasques i responsabilitats rellevants als manescals, entre d'altres. Per això, és imprescindible que els veterinaris que exerceixen aquestes feines coneguin l'abast de les obligacions i disposin de les eines necessàries.

La Norma ha provocat preocupació en els professionals que es dediquen a aquest àmbit per la manca d'informació en determinats punts i obligacions que estableix, i per aquest motiu el COVIB va organitzar una jornada tècnica a mitjans de març a la UIB per tractar els aspectes legals de la norma, les responsabilitats professionals i els aspectes tècnics per dissenyar un Pla sanitari integral

d'exploació ramadera i d'altres aspectes del sistema de gestió integral d'exploacions.

Els ponents varen ser la veterinària Neus Gamundi, tècnica veterinària de la secció VI del Servei de Sanitat i Benestar Animal de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural del Govern des del 2013, l'advocat Antoni Puig, assessor jurídic del COVIB, i el veterinaris Rodrigo Álvarez, amb més de 25 anys d'experiència en la gestió de granges porcínes intensives de cria i esquer, en què ha col·laborat en la implantació del sistema SIGE, desenvolupament de sistemes per al control de l'ús d'antibiòtics i assimilació de les noves normatives del sector.

A la jornada es presentà un exemple de contracte tipus de prestació de serveis, sobre el qual es recolliren les aportacions dels presents, i es demanà la necessitat de comptar amb més formació, una reclamació que va ser recollida per representants tècnics de la Conselleria d'Agricultura, presents a la jornada.

Jordi Masip Guiu, un veterinari rural a la creixent illa de la diversió

Jordi Masip (Lleida, 1972) arribà per uns dies a Eivissa l'any 2001 i ja hi porta vint-i-tres anys. Veterinari oficial del Consell d'Eivissa, coneix perfectament la realitat ramadera de la Pitiüsa major, amb les vicissituds que ha patit durant els darrers vint anys un sector primari que ocupa una posició residual a un arxipèlag focalitzat eminentment envers el turisme. Delegat del COVIB a Eivissa i Formentera, ens atén a Mallorca a la sortida de la jornada informativa sobre (com no!!) veterinaris d'explotació que organitzà el Col·legi a la UIB el passat mes de març.

Segon fill d'una família de classe mitjana de Les Garrigues, una zona de secà de conreu d'ametllers i oliveres, Jordi explica que, malgrat que no hi havia res a ca seva que el relacionàs directament amb la carrera que d'adolescent decidí estudiar, des de nin ho va tenir molt clar. "El meu pare era professor i la meua mara,

madona de casa. Tenc una germana un any més gran que és professora d'anglès. No teníem animals ni vinculació directa amb ells", recorda. "Potser vaig agafar la idea d'alguns amics dels meus pares, que tenien granges a la comarca, però el que sé cert és que ho tenia clar i així ho vaig fer", admet.

>>> En acabar la carrera, Jordi treballà durant uns mesos visitant explotacions d'oví, cabrum, boví i porquí per Catalunya i Aragó, fins que un accident de trànsit li impedí continuar amb la feina.

Cursà la carrera a Barcelona, on passà poc més de cinc anys de bones vivències que ara recorda de bon gust. Primer, a una residència estudiantil a Cerdanyola, i després, a la vila universitària. Demanat pels estudis, Jordi recorda que els primers anys es trobà amb una carrera universitària formada per assignatures molt genèriques, i que començà a sentir-se atrapat (a sentir 'feeling', diu) més endavant, a mesura que anava especialitzant i veient els àmbits que li interessaven. "A mi m'agradaven molt els animals de producció i de ben prest vaig tenir clar que cap aquí tractaria d'orientar la meua formació i tasca professional", afegeix. Jordi recorda també que enmig d'aquells anys, a tercer curs, els agafà la implantació d'un nou pla d'estudis, el que dificultà un poc aquells mesos acadèmics.

Durant els estius, Jordi reforçava el que volia fer i feia formacions i també

pràctiques amb veterinaris rurals. Després de llicenciar-se, trobà feina de veterinarí comercial a una empresa de venda de medicaments: "Necessitaven un tècnic per donar servei a la gent a la que servien els medicaments. Jo visitava els animals i receptava en base al que tenien. L'empresa va créixer i agafà també pinsos. Vaig passar una temporada allà fins que em tocà fer el servei militar. Vaig tenir sort i vaig poder fer la substitutòria a la Cooperativa Agrària de Sant Isidre, a Lleida, donant formació a ramaders de la comarca".

En finalitzar aquestes obligacions, durant el 1999, a Jordi li sortí la possibilitat de treballar a una empresa veterinària anomenada Asvet, un grup de veterinaris que donava servei a Lleida, Tarragona i arribava a la comunitat d'Aragó, visitant explotacions d'oví, cabrum, boví i porquí. "Era una feina exigent perquè passava moltes hores a la carretera, anant d'un lloc a un altre segons una planificació feta prèviament, però de sobte podia sorgir una urgència que t'obligava a canviar-la i modificava tota la programació. Era una feina integral, dura físicament i mental i sense horaris... bàsicament el que és la feina de veterinarí rural", apunta el manescal. Però un dia de l'any 2000, durant una d'aquestes jornades maratonianes, el veterinarí patí un accident de trànsit que el mantingué uns mesos de baixa. Per sort no va ser més greu del que podia haver estat, però sí li quedaren seqüeles físiques que li impediren reincorporar-se a un lloc de feina amb tanta exigència física. Aleshores, en aquest trànsit d'incertesa, una trobada fortuïta amb un col·lega li canvià la vida. "Vaig trobar un veterinarí de la comarca i xerrant, xerrant de la meua situació em digué que a Mallorca necessitaven veterinaris per donar suport a la campanya de vacunació de la llengua blava. Jo estava en una situació propícia per fer un canvi temporal d'aires mentre arreglava el que podia fer. Vaig estar un mes a finals de l'any 2000 i vaig enganxar amb la campanya d'Eivissa, a començaments de 2001. Inicialment les previsions de feina eren d'un mes i mig, que després s'allargaren 15 dies més... i ja no vaig marxar", somriu Jordi. Demanat sobre els motius d'aquest canvi, el veterinarí es mostra clar: "En primer lloc la proximitat de les coses, la bellesa de l'illa i la qualitat de vida, immillorable. També el tracte amb l'admi-

>>> Arribà a Eivissa per unes setmanes a començaments de l'any 2001 i la qualitat de vida de l'illa el dugué a quedar. Ja hi duu més de dues dècades com a veterinarí oficial del Consell d'Eivissa.

nistració, que és molt més propera que a la península, segons el que he conegut. Diria que aquí l'administració és raonable en contraposició al que vaig viure a Catalunya". Aquests dos mesos de campanya a Eivissa donaren pas a una substitució al departament d'Agricultura i Ramaderia del Consell d'Eivissa, on poc després, per a més inri, sortiren les oposicions. Jordi s'hi presentà i en tragué la plaça. La seva vida canviava per sempre.

Jordi Masip realitza una feina de control de benestar animal i de supervisió de controls sanitaris emmarcats en els plans nacional. "És molta feina burocràtica i d'assessorament perquè les exigències comunitàries són molt elevades. La globalització, el canvi climàtic, etc. hi ha molts de factors que obliguen als rama-

ders a complir moltes normes i passar protocols. I nosaltres hem d'estar preparats per donar llum a tot això", diu. Jordi recorda l'Eivissa ramadera a la que ell arribà, en comparació a l'actual. "Les circumstàncies d'aquella època eren diferents. En aquest temps s'ha produït una disminució a marxes forçades del sector, que ha passat de 20.000 a 4.000 caps. És un descens significatiu i s'hauria de fomentar que la gent quedàs per la important tasca mediambiental que realitza la pagesia", explica. "A Eivissa, la pagesia té un caire més familiar, si bé n'hi ha de productiva: un poc d'avicultura, petits remugants, dues explotacions de vacú de llet i cinc de porquí. Fa dos anys es creà una cooperativa ramadera, que ha contribuït a la comercialització de producte de quilòmetre zero, ha impulsat un cert arrelament cap a la terra i ha donat un poc d'esperança en aquest àmbit", afegeix.

Jordi viu amb la seva parella, Lali, una treballadora social que arribà a Eivissa procedent de Lleida l'any 2001, tota vegada el veterinarí establitzà la seva feina. S'han adaptat bé a aquests canvis i continuen duent a terme allò que més els agrada, com fer senderisme, viatjar, bussejar, especialment fora de la temporada estival, quan no hi ha tanta gent a la creixent i excessiva illa de la diversió.

Veterinària: Cent números i mil històries

La revista corporativa del COVIB arriba al centenar de números després de 26 anys d'activitat

Un dia de febrer de 1998, la junta directiva del Col·legi, presidida aleshores per Tomeu Anguera, decidí impulsar un nou canal de comunicació amb els seus col·legiats i col·legiades. Ens situam a l'època predigital, una època en la que els telèfons mòbils no eren smartphones sinó aparells per xerrar... en cas d'emergència, i en la que el World Wide Web (www) es trobava en una fase iniciàtica en l'àmbit quotidià. La comunicació era oral o per carta i, en aquest context, des del COVIB s'apostà per editar una revista que recollís les informacions d'actualitat del col·lectiu veterinari, amb una imatge acurada i diferents seccions. Un valor afegit per a la professió. Un dels més joves vocals d'aquella junta, Ramon Garcia Janer, va ser l'encarregat de posar en marxa la publicació.

El consell de redacció dels primers números va ser format per la junta de govern, però prest es decidí canviar: la revista havia de funcionar de manera coordinada amb la junta, però independent. La coordinació general passà a l'empresa MK Marketing y Comunicación, dirigida per Juan Travé, amb la feina de Constança Forteza i Joana Mas i les fotografies de Joana Pérez. Els veterinaris Jesús Martínez, Gabriel Palmer, Ramon Garcia,

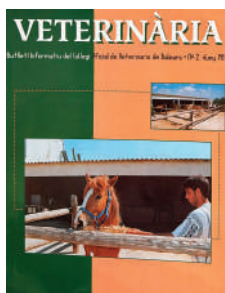
Guillermo Riera, Maria Perelló, Lluís Riera i Francisco Solà passaren a formar els primers consells de redacció. Al cap d'uns números es produïren els primers canvis, amb la sortida de l'empresa i la incorporació de la veterinària Mireia Mayol, propietària de l'Hospital Calandri, en la coordinació de la revista amb l'ajuda del periodista Andoni Sarriegi i del fotògraf Jaime Reina, que ja havia col·laborat en els darrers números de l'anterior etapa. De Sarriegi, la feina de coordinació periodística passà a l'empresa

Dirkom, que hi continua treballant. Transcorria l'any 2004 i el comitè de redacció estava format aleshores per Jesús Martínez, Tolo Palou, José Ramón Miguel Cunill, Luis Riera i Francisco Solà.

El mateix 2004 se signà un conveni amb Veterinaris Sense Fronteres, que passà a tenir una secció fixa, ara Justícia Alimentària a la publicació. El mes de març de 2008, Francisco Solà, el president del Col·lectiu de Veterinaris Jubilats, també amb secció fixa, passà a assumir la direcció de la revista en substitució de Mireia Mayol, que quedà al comitè de redacció. Aquell mateix any es va subscriure un conveni amb l'IBABSA, entitat fonamental per als veterinaris de Balears des de la seva creació, que passà a col·laborar trimestralment amb Veterinària i a tenir un membre al comitè. Primer va ser José Manuel Alanzor i

després de la reestructuració del servei, Tomeu Martí, qui continua actualment, ara en representació de l'IRFAP.

L'any 2016 Francisco Solà deixà la coordinació de la revista per motius de salut, essent substituït per Jesús Martínez, un dels membres més antics del comitè juntament amb Lluís Riera. L'antic secretari del COVIB, responsable de la secció de seguretat alimentària, duu la publicació amb mà de ferro, a la vegada que contribueix a crear un bon ambient necessari per garantir la continuïtat de la revista. El comitè, amb Martínez, Riera i Martí, el completen Jorge Cañellas, Ivan Plasencia i Manu Ruiz, com a veterinaris, Jaime Reina, de fotògraf, i Joan Sans, de redactor.

Francisco Solà Ayats.

Assemblea general anual del COVIB

L'assemblea general del COVIB va tenir lloc el passat 21 de març a la seu del Col·legi. Amb l'assistència d'una desena de persones, el president, la vicepresidenta i la secretària, Ramon Garcia, Estrella Sintes i Alícia Ruiz, respectivament, exposaren la memòria d'activitats de 2023, mostraren i detallaren els comptes de 2023 i el pressupost previst per a aquest exercici, i votaren l'aprovació de tots aquests punts, que sortiren endavant per unanimitat.

Durant la lectura de la memòria d'activitats de 2023, es resnyà un informe tècnic sobre el personal administratiu, que ha conclòs que es troba consolidat com equip, amb bona comunicació entre àrees, després de la reestructuració que es va impulsar l'any passat. També es detallaren les reunions que han mantingut al llarg del darrer any els diferents òrgans i comissions assessores que integren el Col·legi, les activitats formatives que s'han dut a terme (jornades sobre la Llei de benestar, digitalització del RIACIB, presentació de la guia d'acompanyament de mascotes a centres hospitalaris, etc.). Durant el darrer any, s'han produït 59 altes, 30 baixes i 5 jubilacions, el que deixa la xifra de persones col·legiades a 1 de desembre de 2023 (dia de referència) en 765. Quant a centres veterinaris, s'han produït sis altes, dues baixes i sis traspassos.

També s'informà de la concessió de 52 de les 54 beques sol·licitades, amb una despesa de 16.867,88 euros. D'altra banda, es traslladaren un total de 15 expedients a la comissió deontològica del COVIB, dels quals 8 estan en tràmit. S'oferí també informació numèrica global, com el número de xips venuts, les xifres del RIACIB (més de 30.000 altes), o els diferents tipus de documents i informes expedits i signats, entre d'altres.

BALANÇ ANUAL

Per acabar l'assemblea, Ramon Garcia realitzà una intervenció en la que repassà els temes d'actualitat, com són les activitats realitzades i les reunions fetes, i les pendents en relació amb la Llei de Benestar animal. Destacà el president que s'ha aconseguit 'pactar' un certificat d'eutanàsia que atorga unes garanties jurídiques al veterinari davant la inseguretats que suposava en aquest assumpte l'entrada en vigor de la Llei. També es referí al model contracte tipus que s'està preparant per als veterinaris d'explotació en el marc de la nova norma, als avanços relacionats amb els medicaments veterinaris, PRESVET i la feina del grup de treball per pactar criteris, organitzar formacions i mantenir el diàleg amb la Direcció General de Farmàcia, l'entrada en vigor dels nous estatuts generals, que estableixen un nou règim sancionador, o les notícies sobre l'Agència de Salut Pública, la configuració de la qual avança per bon camí, i el Pacte per a la Salut, entre d'altres.

>>> Durant el darrer any, s'han produït 59 altes, 30 baixes i 5 jubilacions, el que deixa la xifra de persones col·legiades en 765. Quant a centres veterinaris, s'han produït sis altes, dues baixes i sis traspassos.

Un reconeixement per al COVIB

La Reial Acadèmia de la Medicina de les Illes Balears concedeix la cèdula Fundacional 1778 al Col·legi per la seva “col·laboració continuada i per ajudar a donar difusió i visibilitat” a les seves iniciatives

El COVIB ha estat distingit amb la Cèdula Fundacional 1778 de la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears (RAMIB), que va celebrar el passat mes de gener la sessió inaugural del curs acadèmic 2024, per “ajudar a donar difusió i visibilitat a totes les iniciatives i activitats acadèmiques el 2023”, referiren des de l’Acadèmia. Ramon Garcia, president del COVIB, va recollir la distinció de mans de la consellera de Salut de la CAIB, Manuela García Romero. Durant l’acte es van lliurar també altres premis i distincions corresponents a la convocatòria del 2023.

La Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears és una institució científica de dret públic que té els seus orígens el 1788 (Acadèmia Mèdic Pràctica de Mallorca), sent la corporació científica més antiga de les Illes Balears. L’organisme, l’actual denominació del qual es remunta al 1999, té per objectiu potenciar el coneixement de les ciències de la salut entre els facultatius professionals de la salut en especial i la ciutadania en general;

traslladar a la societat els avenços biomèdics; i assessorar les administracions públiques de les Illes Balears sobre la prevenció, manteniment i millora de la salut de la ciutadania.

Al llarg dels anys el COVIB ha col·laborat amb la Reial Acadèmia, celebrant algunes jornades i xerrades a la seva seu i difonent les seves activitats. A destacar també que el veterinari Bartolomé Anguera, president honorífic del COVIB, va ser president de la RAMIB entre els anys 2010 i 2014. El veterà marescal va ser present a l’acte del lliurament de la cèdula.

>>> L’Acadèmia té per objecte potenciar el coneixement de les ciències de la salut entre els facultatius professionals de la salut en especial i la ciutadania en general.

El RIACIB, una eina idònia per gestionar les colònies felines

El COVIB imparteix una jornada informativa sobre la Llei de de protecció dels drets i benestar dels animals a la seu de la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears (FELIB), davant les preocupacions que la norma genera als municipis

El passat mes de febrer, el COVIB anuncià que el Registre d'Identificació d'Animals de Companyia de les Illes Balears, registre públic del Govern de les Illes Balears que gestiona des de 1999, disposarà d'un mòdul informàtic específic de colònies felines. Aquesta eina servirà per gestionar aquestes colònies i permetrà accions com la identificació i la inscripció dels gats de la colònia al RIACIB a nom de l'ajuntament, la notificació de castracions i la comunicació de vacunacions, entre d'altres. Serà, per tant, el mateix ajuntament, a través del seu veterinari municipal o veterinari col·laborador, qui tramitarà les altes de les seves colònies felines per mitjà de l'aplicació i també podrà fer consultes de les colònies creades.

Aquest va ser un dels temes tractats durant una jornada informativa duta a terme a la seu de la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears (FELIB), a petició d'aquesta, on varen prendre part polítics i tècnics de bona part dels ajuntaments de les Illes Balears. La gestió de les colònies felines és una de les principals preocupacions dels consistoris arran de l'entrada en vigor, el passat mes de setembre del 2023, de la Llei 7/2023, del 28 de març, de protecció dels drets i benestar dels animals.

El president del Col·legi, Ramon Garcia, va informar que per a l'habilitació d'aquest mòdul, impulsat pel COVIB d'acord amb la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural, propietària del Registre, caldrà signar un conveni entre l'ajuntament, el Col·legi i el veterinari municipal o el professional veterinari de cada municipi que hi tindrà accés. Actualment, els ajuntaments que tenen conveni d'accés poden entrar al RIACIB i poden fer consultes per número de microxip per conèixer la informació de l'animal i del seu propietari. Així mateix, poden comunicar pèrdues i troballes d'animals.

Al marge de colònies felines, a la jornada es va parlar de la figura del veterinari municipal, de les seves funcions i de la necessitat de comptar amb aquest professional per a la correcta aplicació, gestió i control de la normativa en vigor des de les administracions locals. Finalment, es van exposar algunes línies de possible col·laboració entre ajuntaments i el Col·legi a través de la realització de projectes d'impacte amb la ciutadania en matèria d'animals de companyia, com ara la campanya de visites a centres sociosanitaris, la campanya de sorolls o la campanya de tinença responsable, realitzada amb els centres escolars. Per part del COVIB, intervingueren a la sessió el president, Ramon Garcia, la responsable del RIACIB, Cristina Correa, i la veterinària Elisa Martínez, veterinària col·laboradora del COVIB en aquest àmbit. Arran d'aquesta sessió, alguns ajuntaments s'han adreçat al COVIB per conèixer més detalls sobre el RIACIB, sol·licitant una comunicació directa en la mesura de que es produeixin novetats al respecte.

>>> Els ajuntaments, mitjançant aquesta aplicació, tramitaran a través del veterinari les altes de les seves colònies felines i podran saber els animals que les integren a través del nombre de xip, així com les esterilitzacions i vacunacions, entre altres funcions.

Primeras jornadas sobre 'One Health' en Baleares

El COVIB y la Academia Médica Balear y el Colegio Oficial de Veterinarios organizan en Palma dos sesiones técnicas con expertos de diferentes ámbitos de la salud humana, animal y ambiental

La Academia Médica Balear y el Colegio Oficial de Veterinarios de las Islas Baleares organizaron en Palma las primeras jornadas sobre 'One Health', con el objetivo de abordar desde una perspectiva técnica el concepto de salud global o una sola salud. En las sesiones, celebradas los días 12 y 13 de abril en la sede del COMIB, en Palma, se pusieron en común temas de salud humana, salud animal y medio ambiental de manera integral a partir de diferentes ponencias con mesa redonda y debate posterior a cargo de expertos de diferentes ámbitos. Las jornadas fueron inauguradas por la directora general de Salud Pública, Antonia Elena Esteban Ramis, que estuvo acompañada en la mesa por los presidentes de las entidades organizadoras, Javier Murillas y Ramón García.

Ramón García señaló que "el objetivo es aumentar la colaboración interdisciplinaria: la salud pública, la medicina, la sani-

dad, la veterinaria, la investigación, las ciencias ambientales, etc. en el cuidado de la salud de las personas, los animales y el medio ambiente, con el fin de poder elaborar e implementar programas, políticas y leyes a favor de la mejora de la salud". Javier Murillas, por su parte, refirió que "la salud humana, la salud animal y la salud de nuestro planeta están inextricablemente unidas. Con la degradación de los sistemas naturales a un nivel sin precedentes en la historia de la humanidad, tanto nuestra salud como la de nuestro planeta están en peligro. La visión One Health implica un cambio de paradigma que pretende aunar los esfuerzos colaborativos de múltiples disciplinas que trabajan a nivel local, nacional y global, para lograr una salud óptima para las personas, los animales y nuestro medio ambiente".

ZOONOSIS EN BALEARES

La primera mesa de ponencias se dedicó a las zoonosis presentes en las Islas Baleares y fue moderada por Ana Mena, Doctora en Biología y Facultativo Adjunto Especialista de Microbiología y Parasitología Clínicas en el Hospital Universitario Son Espases, y Ramón García. Constó de tres exposiciones que abordaron las zoonosis desde las perspectivas de salud humana, animal y ambiental: La situación actual de la fiebre Q en las Islas Baleares, a cargo de Mercedes García Gasalla, del departamento de Medicina Interna del Hospital Universitario Son Espases; La fiebre Q en Baleares desde la perspectiva de salud animal, realizada por el veterinario Jesse Barandika, del Instituto vasco de investigación y desarrollo agrario. NEIKER; y La vigilancia de infecciones

>>> Ramón García: "El objetivo es aumentar la colaboración interdisciplinaria en el cuidado de la salud de las personas, los animales y el medio ambiente, con el fin de poder elaborar e implementar programas, políticas y leyes a favor de la mejora de la salud".

parasitarias en salud animal, por Claudia Catalina Paredes Esquirel, del Departamento de Biología de la UIB.

Tras el descanso se celebró la segunda mesa de ponencias que, bajo el título 'Nuevas amenazas: resistencias a antibióticos y virus emergentes', fue moderada por Javier Murillas y Antonio Oliver, jefe de servicio de Microbiología del Hospital Universitario Son Espases. Los ponentes fueron Bruno González-Zorn, catedrático en microbiología de la Universidad Complutense de Madrid, que disertó sobre la resistencia a los antibióticos en seres humanos, los animales y el medio ambiente; y Miguel Ángel Miranda, catedrático de Zoología de la UIB, quien habló del efecto del cambio climático en los vectores de enfermedades.

SEGUNDA JORNADA

La sesión del sábado dio comienzo con la mesa redonda Más allá de las zoonosis: El impacto medioambiental en las enfermedades no transmisibles, que fue moderada por el doctor Jaime Orfila, jefe de sección de Medicina Interna del Hospital Universitario Son Espases. En ella tomaron parte el veterinario Santiago Vega, Catedrático de salud animal de la Universidad CEU Cardenal Herrera, quien habló de zoonosis víricas emergentes; Andreu Palou, catedrático de Bioquímica de la UIB, quien expuso las líneas maestras del planetary diet y del proyecto EAT The Lancet para desarrollar objetivos científicos mundiales para dietas saludables y una producción sostenible de alimentos; y Damià Gomis, catedrático de Física y director del Laboratorio interdisciplinar de cambio climático de la UIB, quien disertó sobre el impacto del cambio climático en las Islas Baleares.

Las jornadas finalizaron con la cuarta mesa de ponencias sobre la gestión de los problemas de salud pública desde una perspectiva One Health, haciendo hincapié en algunos modelos de éxito. Moderada por Ramon Garcia, presidente del COVIB, intervinieron Ulises Ameyurgo, de la Dirección General de Salud Pública del Servicio Andaluz de Salud, quien disertó sobre el manejo del brote de WNV en España desde la perspectiva One Health; Tomás Pérez Porcuna, doctor y experto en enfermedades infecciosas, que se refirió al impacto medioambiental de los servicios de salud; y Jesús Alberto Chaves, jefe de servicio de seguridad alimentaria del Servicio Andaluz de salud, quien habló de la secuencia genómica en seguridad alimentaria desde una perspectiva One Health.

>>> Javier Murillas: “La salud humana, la salud animal y la salud de nuestro planeta están inextricablemente unidas. Con la degradación de los sistemas naturales a un nivel sin precedentes, tanto nuestra salud como la de nuestro planeta están en peligro”.

Los veterinarios, con la payesía

El COVIB apoya las reivindicaciones agrícolas porque “es necesario un sector primario fuerte, competitivo y valorado por la sociedad”

La junta de gobierno del Colegio Oficial de Veterinarios de las Islas Baleares (COVIB) acordó apoyar a la tractorada convocada para el 19 de febrero por las organizaciones profesionales agrarias de Baleares en Palma y hacer suyas unas reivindicaciones que, en la mayoría de los casos, afectan directamente al colectivo.

Según manifestó su presidente, Ramón García, “desde el COVIB queremos apoyar al sector primario de las Islas Baleares y reconocer su importante relevancia para la sociedad balear. A pesar de su bajo impacto sobre el PIB, su papel es fundamental para el mantenimiento y conservación de la agricultura y la ganadería de las Islas, de nuestra cultura y tradiciones, y de que todavía podamos disfrutar de nuestro paisaje característico”. “La veterinaria ha estado históricamente junto al sector, ha contribuido a su mejora y modernización y, también, ha sufrido las consecuencias del deterioro de sus condiciones. Por todo esto, y porque necesitamos un sector primario fuerte, competitivo, con proyección de futuro y valorado por la sociedad, damos todo nuestro apoyo a sus reivindicaciones”, añadió García.

Durante los últimos años, la profesión veterinaria ha ido perdiendo efectivos en el campo. En Baleares, actualmente, hay unos 40 profesionales veterinarios que trabajan para las 24 Agrupaciones de Defensa Sanitaria Ganadera (ADSR) registradas en la Comunidad Autónoma, pero tan sólo una quincena de ellos se dedica en exclusiva al campo. La falta de relevo generacional, la sobrecarga y la burocratización del trabajo son las principales causas de esa situación.

Las movilizaciones, convocadas a nivel europeo a finales de enero, transcurrieron en Mallorca sin incidencias. Más de 200 tractores se desplazaron desde distintos puntos de la geografía insular hasta palma, donde realizaron una marcha a través de sus calles hasta llegar a la Delegación del Gobierno, donde dejaron sus reivindicaciones al delegado del Gobierno en Baleares, Alfonso Rodríguez.

A finales de marzo, el Consejo de Agricultura europeo respaldó la propuesta de la Comisión Europea basada en aportar mayor simplificación de los trámites, reducir la carga administrativa y conseguir mayor flexibilidad para el cumplimiento de las condiciones medioambientales, medidas en sintonía con las demandas de agricultores y ganaderos.

Congrés d'Eivissa, any 6

El Congrés Veterinari d'Eivissa va començar el seu camí el 2017 com a projecte molt personal dels veterinaris Joan Riera i Héctor Sosa. El que inicialment va ser organitzat com una mena d'aposta per dur a la capital pitiusa un veterinari de renom com Guillermo Couto s'ha anat transformant amb el temps en una cita imprescindible marcada en vermell al calendari formatiu veterinari de la primavera pel seu elevat nivell acadèmic, el seu bon fer organitzatiu i la seva originalitat. Aquest any, el Congrés ha complit la sisena edició (no es va celebrar el 2020 ni el 2021 per mor de la pandèmia), s'ha centrat en la dermatologia i en l'oncologia cutània i comptà amb un major suport per part del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears, que s'involverà en l'organització, col·laborant en les tasques administratives i de comunicació. L'esdeveniment va tenir lloc entre els dies 25 i 27 d'abril (quan aquesta publicació era a impremta) al Centre de Convencions Hotel Torre del Mar d'Eivissa. En el pròxim número en donarem més detalls.

POTENCIAR EL CONGRÉS MANTENINT L'ESSÈNCIA

Joan Riera, un dels impulsors i coorganitzador del Congrés, avançava fa uns mesos la possibilitat de que el COVID tingués un paper més present i actiu en el Congrés. "La nostra idea ha estat aconseguir una implicació més gran per part del COVID, que ha vist de bon grau la proposta. Hem buscat eines i solucions per, junts, poder organitzar un congrés de més entitat però sense perdre l'essència del que sempre hem volgut: un tracte proper i humà amb els congressistes, sense grans aglomeracions", explicà.

Així, el COVID ha participat directament en l'organització de la cita, concretament fent-se càrrec d'una de les novetats de l'edició de 2024: l'habilitació d'una segona sala, el segon dia durant tota la jornada, per tractar el maneig de ferides, amb xerrades diferents i la presència d'Araceli Calvo com a ponent principal.

Es dissenyà un complet programa científic específic de les especialitats a abordar, i es comptà amb la participació de ponents del nivell de Lluís Ferrer, Juan Rejas López, Eliseo Zuriaga, a més de comptar novament amb Pachi Clemente, que es va fer càrrec d'una altra de les novetats del Congrés, el workshop de citologia oncològica cutània. Els assistents havien de dur el seu propi dispositiu perquè, de manera individualitzada, poguessin examinar

Fotos d'edicions anteriors.

les presentacions que el ponent havia escanejat prèviament. Per a la resta, es mantingué el format original dels altres anys, repartint les ponències entre dijous a la tarda, divendres tot el dia i dissabte matí per a la Sala 1, dedicada a la dermatologia.

>>> El Congrés se celebrà entre el 25 i el 27 d'abril al Centre de Convencions Hotel Torre del Mar d'Eivissa.

Veterclínic Artà

*Voleu que els vostres col·legues coneguin com i on feis feina? Si estau interessats en que la vostra clínica surti a la revista **veterinària**, no heu de fer res més que posar-vos en contacte amb el Col·legi mitjançant la pàgina web www.covib.org*

Enguany es compleixen tres dècades del naixement de Veterclínic (aleshores Serveis Veterinaris), la clínica veterinària que Jeroni Alzina i Maria Magdalena Adrover obriren als baixos del número 6 del carrer Montserrat Blanes d'Artà. El que fins aquell moment havia estat una botiga de comestibles de la família de la veterinària artanenca, regentada per la seva mare, es convertí a finals de l'any 1994 en un centre veterinari de proximitat per atendre les mascotes, eminentment cans i moixos, de la gent del poble i de la comarca. En aquells anys es venia produint el canvi en el rol dels animals de companyia, una transformació per la qual les mascotes començaren a agafar una major importància dins el nucli familiar... i Serveis Veterinaris inicià la seva singladura amb un considerable volum de feina. Els dos manescals havien coincidit fent pràctiques al Centre Veterinari Capdepera, amb Jesús López, després d'estudiar la carrera a Còr-

dova (Jeroni) i Barcelona (Maria Magdalena), i decidiren unir els seus esforços per donar resposta a la creixent demanda de serveis del seu poble, Artà. Val a dir que, amb en Jesús, havien creat l'ADS Península de Llevant d'oví i mantingueren una excel·lent relació.

"Començarem a fer feina amb una taula i un microscopi. Vàrem estar uns anys així i després arribaren la consulta, el quiròfan, la sala de rajos i per fer analítica, i donàvem servei les 24 hores", recorden avui els manescals. "Crec que no es podia fer més amb manco. Recordo que jo dormia abaix per quan venia qualche urgència. Teníem un timbre a la porta i donàvem un servei immediat. Arribàvem a Son Servera, Capdepera, Manacor...", recorda la veterinària.

L'any 2004, una dècada després d'obrir, i mantenint un regular volum de feina, els veterinaris s'ajuntaren amb dos col·legues amb centre a Son Servera, Joan

FITXA

Nom: Veterclínic Artà.

Titulars: Joan Morey, Jeroni Alzina i Maria Magdalena Adrover.

Adreça: Avinguda de Costa i Llobera, 83. Artà.

E-mail: veterclinicsl@gmail.com

Obert des de: 12 de desembre de 1994, anomenat Serveis Veterinaris.

Equip humà: Dues veterinàries i una auxiliar tècnica veterinària.

Serveis: Medicina general i preventiva, analítica, ecografia, raigs X, medicina interna, vacunacions i cirurgies.

Morey i Joan Gili, per crear Veterclínic, fent un centre més gran, modern i ambiciós, però sense renunciar a l'establiment d'Artà, que, això sí, canvià la denominació. Durant uns anys compaginaren la seva activitat als dos llocs, fins que a l'any 2010 decidiren fer un canvi a la clínica d'Artà perquè se'ls havia quedat petita i la traslladaren a un cap de cantó de l'avinguda

de Costa i Llobera, una via molt transitada que travessa la localitat. Muntaren unes instal·lacions més amples i modernes, amb dues consultes, una recepció més zona comercial, un quiròfan, sala polivalent i laboratori, sala de rajos, hospitalització i un pati de darrere que dona llum natural a l'estància. "La nostra idea amb aquest canvi era pujar un esglaó assistencial, donant més i millor servei als clients però sense perdre la nostra essència de proximitat", confirmen.

Aquest canvi suposà la incorporació de més gent a l'equip de feina, entrant la veterinària Marga Truyols i l'ATV Margalida Sureda a Veterclínic Artà. Aleshores s'establiren torns horaris que ells mateixos gestionaven i la clínica mantenia la seva activitat habitual. "El que més feim són

consultes bàsiques, vacunació, castracions, etcètera", explica Maria Magdalena, que també inicià una línia de formació per a propietaris o ha contribuït a donar a conèixer la professió veterinària a través de xerrades amb els centres escolars o participant, més recentment, en una campanya de sensibilització que ha realitzat l'Ajuntament d'Artà sobre l'abandonament d'excrements de ca a la via pública des del punt de vista de la salut pública.

Molts de centres veterinaris petits i mitjans aprofitaren els mesos posteriors a l'esclat de la pandèmia de la Covid-19 per implantar el sistema de cita prèvia, el que els permeté tenir un major control horari de les seves consultes. Veterclínic Artà modificà el seu horari, obrint els matins de dilluns a dimecres (de les 9 h a les 14 h) i dijous i divendres capvespre (de 16 h a 20 h). "L'experiència diària de la clínica d'aquí juntament amb l'elevat volum de feina de Son Servera, on ja som onze veterinaris, ens dugué a definir uns horaris tancats que la gent coneix i, per tant, s'hi pot adaptar. El canvi ens dona estabilitat

de feina i, en cas de sorgir qualche emergència, tenim el telèfon desviat a Son Servera", apunta la veterinària que encara

rumia què farà enguany per commemorar aquesta 30 anys de clínica de proximitat. Esperam que ens convidi!!!

Evaluación genética para los caracteres de pesos y crecimientos en la raza ovina menorquina

PONS Á.L., ALANZOR J.M. - INSTITUT DE RECERCA I FORMACIÓ AGROALIMENTÀRIA DE LES ILLES BALEARS - IRFAP

INTRODUCCIÓN

La *Ovella Menorquina*, es una raza autóctona balear inscrita en el *Catálogo Oficial de Razas de Ganado de España* desde 1997, en la categoría de raza amenazada. En el año 2022, el censo ovino total en Menorca era de 18.119 animales según el *Servicio de Ganadería del Govern Balear*; siendo el censo de la *Ovella Menorquina* a 31 de diciembre del 2022, de 3.655 reproductoras distribuidas en 80 explotaciones, (datos suministrados desde *IRFAP* y publicados en la aplicación *ARCA* del *MAPA*). Aun siendo una raza de aptitud productiva mixta, en las últimas décadas, la producción ha sido principalmente cárnica. El sistema de manejo de la raza, su rusticidad y adaptación al medio, así como la capacidad de producir tanto carne como leche, la sitúa en una posición ventajosa respecto a otras razas ovinas foráneas.

La mejora genética requiere de un Libro genealógico con información de parentesco sólida y la implementación de controles productivos. En el 2023, los datos registrados en los controles cárnicos, han permitido realizar por primera vez una evaluación de los caracteres cárnicos mediante el análisis de los datos recogidos de pesos y crecimientos, lo que marca un hito más de la raza *ovina Menorquina*, respecto a su progreso y desarrollo como población ganadera de importancia.

Para la realización de la evaluación se ha contado con la participación de *l'Associació de l'Ovella Autòctona de Menorca* de los criadores y del grupo de investigación *PAIDI AGR-218* (BIOMEJAN) adscrito al departamento de Genética de la Universidad de Córdoba.

METODOLOGÍA

El núcleo selectivo para los caracteres cuenta con datos de 5

explotaciones. Hasta el momento, se han considerado 14.553 animales presentes en la matriz de parentesco. La distribución de los animales evaluados ha sido 191 sementales y 1.675 hembras. Se ha realizado una evaluación genética con información de 730 corderos, con un total de 3.184 pesadas tipificadas para el peso a 30 días, 45 días y 75 días.

La evaluación genética de los mencionados criterios de selección se desarrolló mediante la utilización de la metodología BLUP (Best Linear Unbiased Predictors), aplicándose para ello un Modelo Animal con Efectos Maternos, utilizando el paquete *MTDFREML* (Boldman y cols., 1995). Los efectos fijos que se incluyeron en el análisis fueron 5: rebaño (5 niveles), año de parto (6 niveles), época de parto (4 niveles), sexo del cordero (2 niveles) y tipo de parto (4 niveles). Los efectos aleatorios fueron los valores genéticos directo y materno y el efecto ambiental permanente. Las variables de respuesta fueron: Peso a los 30, 45 y 75 días y sus respectivas ganancias medias diarias 0-30, 0-45 y 0-75. Esta metodología ha sido ampliamente usada, tal y como han reportado anteriormente otros autores (Quaas & Pollak, 1980; Rodríguez Hernández, 2005; León y cols., 2007).

RESULTADOS Y DISCUSIÓN

A partir del tratamiento estadístico se obtienen los valores genéticos directos y maternos, referenciados. En las tablas 1 y 2 se presenta un resumen de los estadísticos descriptivos de los valores genéticos aditivos y sus fiabilidades obtenidos en la evaluación genética, donde se reflejan los promedios y los máximos y mínimos obtenidos para el componente di-

Tabla 1. Estadísticos descriptivos para los valores genéticos y sus fiabilidades con efectos directos y maternos para los caracteres peso a los 30 días, peso a los 45 días, peso a los 75 días (en kg) y ganancia media diaria de los 0 a los 30 días, de los 0 a los 45 días y de los 0 a los 75 días (en gr/día) para los sementales de la raza *Ovella menorquina*, respectivamente.

Machos	Media	Desviación estándar	Mínimo	Máximo
<i>VG Efect. Dir. Peso 30 días</i>	0.099	0.590	-1.463	2.579
<i>Rap VG Efect. Dir. Peso 30 días</i>	0.108	0.182	0.000	0.780
<i>VG Efect. Mat. Peso 30 días</i>	-0.109	0.441	-1.960	0.850
<i>Rap VG Efect. Mat. Peso 30 días</i>	0.162	0.136	0.020	0.630
<i>VG Efect. Dir. Peso 45 días</i>	0.053	0.768	-2.851	2.685
<i>Rap VG Efect. Dir. Peso 45 días</i>	0.158	0.236	0.010	0.920
<i>VG Efect. Mat. Peso 45 días</i>	-0.096	0.662	2.293	2.009
<i>Rap VG Efect. Mat. Peso 45 días</i>	0.249	0.194	0.030	0.830
<i>VG Efect. Dir. Peso 75 días</i>	0.062	1.005	-4.851	3.031
<i>Rap VG Efect. Dir. Peso 75 días</i>	0.128	0.199	0.010	0.840
<i>VG Efect. Mat. Peso 75 días</i>	-0.429	0.768	-3.093	1.392
<i>Rap VG Efect. Mat. Peso 75 días</i>	0.166	0.171	0.020	0.770
<i>VG Efect. Dir. GMD 0-30 días</i>	4.407	19.187	-39.792	88.275
<i>Rap VG Efect. Dir. GMD 0-30 días</i>	1.104	0.181	0.000	0.770
<i>VG Efect. Mat. GMD 0-30 días</i>	-3.299	13.680	-61.401	24.930
<i>Rap VG Efect. Mat. GMD 0-30 días</i>	0.156	0.145	0.020	0.670
<i>VG Efect. Dir. GMD 0-45 días</i>	2.629	11.393	-23.720	50.222
<i>Rap VG Efect. Dir. GMD 0-45 días</i>	0.122	.0191	0.000	0.820
<i>VG Efect. Mat. GMD 0-45 días</i>	-1.371	8.407	-33.682	18.536
<i>Rap VG Efect. Mat. GMD 0-45 días</i>	0.179	0.159	0.020	0.730
<i>VG Efect. Dir. GMD 0-75 días</i>	8.379	56.680	-234.918	168.327
<i>Rap VG Efect. Dir. GMD 0-75 días</i>	0.129	0.198	0.010	0.840
<i>VG Efect. Mat. GMD 0-75 días</i>	-33.856	59.815	-241.543	57.872
<i>Rap VG Efect. Mat. GMD 0-75 días</i>	0.166	0.171	0.020	0.770

Hembras	Media	Desviación estándar	Mínimo	Máximo
VG Efect. Dir. Peso 30 días	0.039	0.400	-1.424	2.141
Rap VG Efect. Dir. Peso 30 días	0.087	0.133	0.000	0.480
VG Efect. Mat. Peso 30 días	-0.067	0.307	-1.267	0.712
Rap VG Efect. Mat. Peso 30 días	0.151	0.103	0.000	0.410
VG Efect. Dir. Peso 45 días	-0.056	0.570	-2.840	4.043
Rap VG Efect. Dir. Peso 45 días	0.136	0.174	0.000	0.670
VG Efect. Mat. Peso 45 días	-0.026	0.539	-2.047	2.250
Rap VG Efect. Mat. Peso 45 días	0.241	0.154	0.000	0.630
VG Efect. Dir. Peso 75 días	-0.052	0.858	-5.188	3.078
Rap VG Efect. Dir. Peso 75 días	0.107	0.145	0.000	0.530
VG Efect. Mat. Peso 75 días	-0.289	0.910	-2.823	9.534
Rap VG Efect. Mat. Peso 75 días	0.150	0.124	0.000	0.490
VG Efect. Dir. GMD 0-30 días	2.372	12.859	-36.814	67.962
Rap VG Efect. Dir. GMD 0-30 días	0.084	0.132	0.000	0.470
VG Efect. Mat. GMD 0-30 días	-2.057	9.435	-37.146	20.266
Rap VG Efect. Mat. GMD 0-30 días	0.143	0.106	0.000	0.420
VG Efect. Dir. GMD 0-45 días	0.979	7.710	-23.402	42.903
Rap VG Efect. Dir. GMD 0-45 días	0.101	0.139	0.000	0.510
VG Efect. Mat. GMD 0-45 días	-0.600	6.121	-23.072	18.102
Rap VG Efect. Mat. GMD 0-45 días	0.166	0.119	0.000	0.470
VG Efect. Dir. GMD 0-75 días	-3.076	62.416	-518.368	233.469
Rap VG Efect. Dir. GMD 0-75 días	0.109	0.143	0.000	0.530
VG Efect. Mat. GMD 0-75 días	-22.460	73.821	-237.496	950.341
Rap VG Efect. Mat. GMD 0-75 días	0.150	0.124	0.000	0.490

Tabla 2. Estadísticos descriptivos para los valores genéticos y sus fiabilidades con efectos directos y maternos para los caracteres peso a los 30 días, peso a los 45 días, peso a los 75 días (en kg) y ganancia media diaria de los 0 a los 30 días, de los 0 a los 45 días y de los 0 a los 75 días (en gr/día) para las hembras reproductoras de la raza ovina menorquina, respectivamente.

recto y materno en la categoría de machos y de hembras, respectivamente.

En el momento de elaborar el catálogo es importante tener en cuenta los valores genéticos máximos, mínimos y su grado de precisión (Tabla 3). De este modo, los sementales se mantienen en prueba hasta obtener un grado mínimo de precisión. De los grados de precisión obtenidos, se observa que en algunos caracteres se presentan valores altos. Tal es el caso de los valores genéticos directos en el carácter peso a los 45 días en los machos, con unos valores máximos de 2.685

CONCLUSIONES

El grado de fiabilidad obtenido en el estudio, permite plantearse la elaboración de un catálogo de reproductores para la mejora cárnica de la Ovella menorquina. La situación es muy preliminar y se requiere de más controles para consolidar los catálogos. Sin embargo, las precisiones obtenidas y la gran variabilidad genética observada animan a plantear una mejora en la producción cárnica y la elaboración del primer catálogo de reproductores de la raza.

La confección de catálogos e informes de fácil comprensión

Tabla 3. Valores genéticos y precisión para los componentes directos y maternos en la categoría machos y hembras.

CARÁCTER	COMPONENTES DIRECTOS				COMPONENTES MATERNOS				
	MÁX	MIN	PRECISIÓN MAX	PRECISIÓN MIN	MÁX	MIN	PRECISIÓN MAX	PRECISIÓN MIN	
Mach	PESO 30	2.579	-1.463	0.78	0.00	0.850	-1.960	0.62	0.02
	PESO 45	2.685	-2.851	0.92	0.01	2.009	-2.293	0.83	0.03
	PESO 75	3.031	-4.851	0.84	0.01	1.392	-3.093	0.77	0.02
Hemb	PESO 30	2.141	-1.424	0.48	0.00	0.712	-1.267	0.41	0.00
	PESO 45	4.043	-2.840	0.67	0.00	2.250	-2.047	0.63	0.00
	PESO 75	3.078	-5.188	0.53	0.00	9.534	-2.823	0.49	0.00

y mínimos de -2.851, y alcanzando una precisión de 0.92. En las hembras los valores de precisión suelen ser más reducidos, debido a que el número de descendientes controlables es inferior. Así se observa que, para el mismo carácter revisado anteriormente en machos, el grado de precisión decae hasta un valor máximo de 0.67 en hembras, con un valor máximo obtenido de 4.043 y mínimo de -2.840 (Tabla 3). Las precisiones obtenidas con valores de fiabilidad en algunos caracteres superiores al 60% en hembras y al 90% en machos, son similares a los obtenidos en otras razas referentes del sector cárnico a nivel nacional, como son las razas ovinas Segureña y Castellana.

para los ganaderos, hace que los resultados obtenidos sean transferidos al sector de manera real. Con su publicación, los ganaderos tienen acceso a una herramienta mediante la cual podrán saber cuáles son sus mejores padres y madres y maximizar así el progreso genético de sus animales para la producción de carne, tanto por la vía de los genotipos directos como desde los genotipos maternos.

El avance en las producciones, supone competitividad y reducción de emisiones, se trata de producir más con menos animales e incrementar los beneficios de los productores y del medio ambiente, a la vez que se fomenta la conservación de la raza.

Referencias bibliográficas consultar autores.

Regresan las charlas escolares sobre tenencia responsable

Este mes de abril ha regresado, después de varios años, una de las iniciativas más gratificantes que realiza el COVIB: las charlas escolares sobre tenencia responsable de mascotas, los cuidados que éstas necesitan y la figura del profesional veterinario. El pasado 8 de abril, la técnica del COVIB, Susana Giménez, y su antecesora y colaboradora del Colegio, Amanda Figuerola, visitaron 4 aulas de educación infantil del CEIP Joan Capó de Felanitx para interactuar con niñas y niños de 6 y 7 años.

Se hablaron temas de responsabilidad, de las áreas que cubre el sector veterinario y de los cuidados de un animal, entre otros. Se les enseñó a auscultar el corazón de Vogue, la perrita

de Amanda, o los propios latidos, y también a tomar la temperatura que tenían en ese momento en clase. Se apuntó la importancia de consultar por la calle antes de tocar a un animal si se puede tocar, de lavarse las manos después de tocar a los animales, y se les explicó que los animales no son un juguete, añadiendo las alternativas existentes antes de optar por la compra de un animal. También se habló de la importancia de la identificación de mascotas para que se puedan encontrar cuando se extravían.

Por otra parte, las técnicas abordaron otras tareas de la profesión, haciendo hincapié en aquellas propias del ámbito alimentario, explicando que muchos de los alimentos que se ingieren (leche, carne, miel, quesos, huevos...) pasan primero por un control veterinario.

BREVES

Estudio de la OCV sobre la profesión veterinaria

La Organización Colegial Veterinaria (OCV) ha presentado el Estudio sobre Tendencias del Sector Veterinario en España para pulsar el sentir del colectivo en toda España y conocer su sentir. El estudio se ha realizado a partir de 3.000 encuestas a veterinarios, casi mil a estudiantes y usuarios, así como numerosas entrevistas a presidentes colegiales y especialistas. Los mensajes clave son que la veterinaria es un sector en crecimiento en España que tiene como principales problemas la falta de reconocimiento social de sus profesionales y la pérdida de poder adquisitivo por una escasa remuneración. Por ello, los mayores retos de futuro pasan por mejoras las condiciones laborales y la visibilidad del trabajo veterinario, en un panorama determinado por la masiva presencia femenina, el origen urbano de los profesionales, la globalización y el auge del animalismo.

Avanza satisfactoriamente el procedimiento para ampliar el Grado en Veterinaria

La moción para la puesta en marcha del procedimiento para la ampliación del Grado en Veterinaria ha salido adelante después de contar con el apoyo de la mayoría del pleno del Consejo de Estudiantes Universitarios del Estado (CEUNE), reunido a mediados de abril. Esto implicará la puesta en marcha, por parte del Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades, la modificación de la Orden ECI 333/2008, de 13 de febrero, por la que se establecen los requisitos para la verificación de los títulos universitarios oficiales que habiliten para el ejercicio de la profesión de veterinario presentada por la Conferencia de Decanos y Decanas de Facultades de Veterinaria de España, un procedimiento que quedó paralizado por el cambio de Gobierno.

COL·LEGIATS**ALTES****1336 - Esther Villar Robledo**

Des de l'1 de gener de 2024

1400 - Alba Usó Miró

Des de l'1 de gener de 2024

1401 - Nadia Jonsson Font

Des de l'1 de gener de 2024

1402 - Bernat Díaz Nicolau

Des de l'1 de gener de 2024

829 - Alicia Angosto Guerrero

Des de l'1 de febrer de 2024

1204 - M.ª Magdalena Cabrer Adrover

Des de l'1 de febrer de 2024

1403 - Martín Bonet Bo

Des de l'1 de febrer de 2024

1404 - Àlex Rueda Hernández

Des de l'1 de febrer de 2024

1405 - Sandra Cuevas Corella

Des de l'1 de febrer de 2024

BAIXES**1270 - Patricia Alexandra Costa****Silva Rufino Caleiro**

Des del 31 d'octubre de 2023

1358 - Àngela Martínez Chirinos

Des del 31 de desembre de 2023

1364 - Raquel Ramos García

Des de l'1 de gener de 2024

1214 - Claudia Garrido Martínez

Des del 12 de gener de 2024

1353 - María Cabello Borràs

Des del 16 de gener de 2024

1307 - Caterina Isabel Mateu Capó

Des del 31 de gener de 2024

1186 - Ricardo Jesús Selma Navarro

Des de l'1 de febrer de 2024

1254 - Olga Ramos Caro

Des del 6 de febrer de 2024

1220 - Alicia Fernández Ruiz

Des del 8 de febrer de 2024

1131 - Elena Causanilles Marí

Des del 15 de febrer de 2024

1359 - Álvaro Rincón Panadero

Des del 20 de febrer de 2024

CENTRES VETERINARIS**ALTES****Rubınca Clinvet Algaida**

C/ Palma, 55 - Algaida

Director facultatiu: **Pedro J. Torrens****Llabrés****CANVI DE TIPOLOGIA****CEPAD- Fundació Natura Parc**

Ctra. Palma-Sineu Km 15'7 - Sta. Eugènia

Directora facultativa: **Marta Ferrer****Comas**

La geometría de Rachel Hellmann, en el Colegio

Rachel Hellmann es una artista multidisciplinaria estadounidense que reside y trabaja en su país. Licenciada en Bellas Artes por la Universidad de Dayton, Ohio, y máster en Bellas Artes de la Universidad de Boston, es conocida por su serie continua de pinturas y esculturas geométricas meticulosamente elaboradas y su combinación de geometría, luz y color, y su obra ha sido exhibida ampliamente, tanto nacional como internacionalmente.

Hellmann ha recibido el Premio de Pintura Blanche E. Colman, el Premio Constatin Alajalov, y le han concedido becas de residencia en la Ragdale Foundation, en Forest Park, Illinois; la Platte Clove Preserve, en Catskills, Nueva York; y Playa, en Eastern Oregon. Su obra pertenece a diversas colecciones, entre las cuales la Addison Gallery of American Art, Morgan Stanley, Fidelity, Cummins y el Zillman Art Museum.

ART AL COVIB

La tranquilidad de proteger lo que quieres con nuestro seguro multirriesgo de hogar

A.M.A.
agrupación mutual
aseguradora

Protección

PORQUE
SOMOS
sanitarios

**Seguro Multirriesgo
de Hogar**

Tu seguro del hogar con las **mejores ventajas**, coberturas y bonificaciones:

Protege tu hogar con las mejores ventajas y garantías.

Coberturas exclusivas para hacerte la vida más fácil.

Manitas, Asistencia personal y Manitas tecnológico.

900 82 20 82
www.amaseguros.com

A.M.A. PALMA DE MALLORCA
Barón de Pinopar, 10 Tel. 971 71 49 82 pmallorca@amaseguros.com

La Mutua de los Profesionales Sanitarios...y sus familiares.